

REGULÓ.

Pesten vasárnap december 26^{kán} 1838.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csütörtökön. Fél évi díja helyben képekkel 5 ft. borítéktalanul; postán 6 ft. pengőben. Budapestiek évnegyedenként is válthatnak példányt. A' folyóiratnak egyes száma, vagy képe 12 kr. p. p.

ELBESZÉLÉS.

Aram és gyermekei.

I.

Vallás és philosophia az emberek képzésének egyik eszközéül felebaráti szives, bölcs, vallásos, és állandó szeretetet adott-fel. Szives pedig, a' sziv tiszta jóságából folyó, — bölcs, a' természeti ösztönön felül emelkedő, — vallásos, az Istentől kedvelt, állandó, a' szerencsétlenség eseteiben is rendithetlen szeretet. Szükséges erkölcsiképpen, hogy az egyenes hálátlanság is résztvevővé tegye érzésinket. Másnak vétke 's hibája nem elég ok arra, miképpen mi is hasonló vétekbe essünk. Emberi méltóságunknak tiszta felfogása az általános szeretetet kötelességünkbe szabja. Miért táplál még is részvétlenséget e' világ? miért gyűlöl ember embert kegyetlenebbül, mint állat hasonló állatot?

Uraim! e' hidegség emberi természetben nem fekszik; külső állapotoktól mérjük e' ragados romlást, 's külső dolgokban keresünk-fel az indító okokat; midőn látjuk, mint köttetik alacsony sors-hoz szenvedés 's nyomorúság; dúznak 's méltóságban fénylőnek mint jut öröm és jólét ajándéka; és mennyire szeretettel szóllunk ezekről, midőn amazokat megvetjük. Külső állapotok határozzák-meg a' derék tetteket úgy, mint a' bűnöket: szerencse palástja a' vétkeknek, nyomorúság gázolója az erényeknek. Külső állapotokból erednek az ösztönök, mellyek egy Jugurthát, egy cseh Boleszlávot testvéreik kioltásával vétkes cselekvésekre indítanak. Ezek határozzák-meg még a' jóra és nemesre törekvést is. Midőn a' világosodásnak, nemes iránynak csoportos ellenségeit férjfiakban, kárhóztatóit vénekben, a' haladás gunyos nevetőit ifjakban kellek szemlélnünk; jusson eszünkbe, hogy szenvedés és báj kötteték ezek-

nek pályájához, mely kettős jutalmat nyújtand egyes kebelnek, megszámlolhatlant az emberiségnek. Kik ezt teszik, fényes, de gyáva, boldogtalan helyzetükben nem gondolják-meg, miképpen kérdéslen röpül az idő. Gunyolnak mindent, mi jó, 's összes erővel közjóra fordítható; mit leginkább becsülnek, renyheség, esztelen kaczerkodás, koczka, paripa, hiú 's gyáva félelemmel telt párviadal.

De midőn szerelem ragad embert vétekre, 's ezért testvér testvért eloltani nem áttal, nem fél, nem iszonyodik; ki magyaráznámeg illy tettnek indító okait? Órjöngésnek, vagy romlott szív legmagasabbra kulcsolt lépcsőjének nevezni nem merem; kifejthetni pedig azt a tiszta értelemig, elegendő psycholog nem vagyok. Mondja valaki: „régí időkben szelidebb, szeretettel melegebb emberfajélt; 's volt köztök, ki életét társaért a' Druidák lángjainak birta adni; de megfosztani attól valakit, rokonát, és kivált testvért — iszonyodott.“ Vallásos szokásokban hiszi fekünni azon drága talizmant, mellynek varázs ereje vadságukat mai világunk finomságának szeretet tekintetében eleibe emeli. Én csak azt hiszem, jó és rossz mindig mutatkozik történeteinkben, szeretet és hidegség egyformán emberi szivekben. Bár hallani akkor e' beszélendő soraimat férjfiak sem fogták volna borzadás nélkül, most véres catastrophákkal teljes beszély is gyönyörködtetően zeng a' gyermekek előtt. De a' dologra!

II.

„O Therisz, kedvesem! hol késel a' vadászaton? Jójj, siess! már esteledni kezd; sietésed nekem örömet 's késedelmed bánatot hoz. Te jönnél, ugy-e szerelmesem? de csalárd nyilad a' vadaknak martalékul engedett.“ — Ekként küzdött félelem és kétség Izmael lelkében, midőn első lépését a' rengetegbe tévé, hogy felkeresse Theriszt.

Ez erdőtől néhány száz lépésnyi távulságra állott az ősz Aram háza. Tiszta, egyszerűség volt ékessége, virágos kert pompája. Látogatókkal gazdag, mert Aram lakott benne; mindenektől tisztelt, mert vallás és bölcsesség háza vala. Bent balra lakszoba, jobbra oltárral ékes terem nyílt; 's itt szokott az ősz boldog családjával reggel és estve Istenhez buzgó imádságot emelni.

(Vége következik.)

Szerencsés vállalkozat.

(Vége.)

A' látogatása sikerülésén szerfelett örvendett ifjú elbucszván L—r urtól, cabrioletjébe szökött, 's Parisha visszahajtatott. Más nap reggelén elvitte a' kiszabott elvek szerint készült alapítványi oklevelet, melyet midőn L — r átnézett, helyben hagyott, 's aláírva a' fiatal haszonkémlőnek visszaadott volna, így szólt: „kedves ur! ön tehát a' „Hymen“ — társaságnak igazgatója; sok szerencsét kívánok! 's hogy megbizonyítsam, mennyire lelkesen fekszik vállalkozatunk, leányomat ezennel biztosítom önnél. Hadd kezdje-meg ő sorát azon fiatal hölgyeknek, kik férjet biztosítanak maguknak. Irja-meg ön a' biztosítólapot.“

„„Kora?“ — kérdé az igazgató.

„19 év.“

„„Vezeték- 's keresztneve?“

„L—r Euphemia.“

„„Külseje?“

„Szép.“

„„Tulajdonai?“

„Zene, rajzolás, táncz, fűvészet.“

„„Vagyona?“

„500 000 hozomány, 's egy millio frank várandóság.“

„„Fölségesen!“

„A' dij-mennyiséget 's az időnek határozását, melynek lefolyta után kárpótlás fog fizettetni, egészen önre bízom“ — mond L—r ur bizonyos hanyag büszkeséggel.

„„Bizton állithatom, hogy Euphemia kisasszonynak nem fizetünk kárpótlást.“

A' fiatal igazgató magát ajálván, távozik. Midőn a' kastély melletti kerten keresztül cabriolettje felé menne, egy fehér öltönyeges fiatal hölgyet pillantott-meg, a' virágos edények közt egy öntöző kannával szökdösőt, 's virágai locsolása közben egy romanczot dalolót. Gazdag fűrtökben hullámozó hollóhaját föllebbentvén a' szelők, egy nyakat láttatának, fehérebbet azon szegfűveknél, melyeket öntözött. Öztermete hajlékony volt, mint virágainak szára; ő maga pedig legkellemesebb virág azon virágok közt, melyek ezenként lengék körül illattárral.

„„Bizonyosan a' házi ur leánya! — mondá magában a' távozó. — Itt derekas fogást tettem! a' kezdet igen jó!“ — 's mi közben a' kapu felé ment, egy sokat jelentő pillantatot vetett a' hölgyre.

Alig mult-el e' nap után két hét, L—r oda hagyá mezei lakát, 's visszament a' chaussée d' antin-on fekvő palotájába. Leánya egy-

átalján fogva Parisba kívánczozott. Az apa egyeleve bámult, hogy leánya, ki különben a' falusi életet 's virágait mindennél többre becsülte, most egyszerre unatkozni kezdett, 's a' városba kívánczók, ámbár a' nyár és ősz még korán sem mult-el. Fürkészni kezdvén e' szeszély okát, többször kérdezé magában: „Talán szerelmi viszonya van valakivel leányomnak, mióta a' pártában maradás ellen biztosítva van?”

Néhány nap mulva csakugyan megbizonyodott, hogy a' szerelem fészkelte magát Euphemia szívébe, 's e' körülménynek átlátására nem kívántatott éles szem; mert a' kecses angyalfőnek rózsáji naponként halványodtak. Szegény Euphemia olly kórban sinlődött, mellyről nem mert vallomást tenni. Virágai, hangszere, festményei érdektelenekké lettek előtte; miben sem találta kedvét, 's egy-egy titkos könyű gyakran elárulta keble zaját. De hát kit szerethet? Hol és mikor történt az ismeretség? Itt a' gonosznak kell játékát üzni. Ez 's több illy gondolatokkal gyötré magát L—r ur; de leányát mindenek felett szeretvén, a' rosznak, melly láthatólag kezdett elharapózni, bár mi áron is elejét venni elhatározta. — „Édes Euphemiám — mondá egy reggel leányához — te egy időtől komoly, gondolkozó, magadba vonult lettél; szólj, mi aggaszt? Vagy tán szívedbe egy eddig ismeretlen érzés költözött? szólj, mi az? Tudod, hogy kérelmed' megtagadni nem szoktam. Szerelmes vagy? No, ha hozzád illő, tudod, hogy fő kíváratom téged egy olly férjnek karain látni, ki napjaidat boldogokká alkotandja.“

„Igen, papa! megvallom, én szeretek!“ — válaszolá Euphemia félénken és habozva, minthogy fiatal hölgyek illyesmit senkinek, még atyjoknak sem vallanak-meg szemérmes zavarodás nélkül.

„És kicsoda kegyelted?“ — kérdé L—r ur olly tekintettel, mellyből önelégültség sugárzott-ki.

„Ez még mindkettőnk részéről titok — felelé Euphemia nyugodtan — mellyet engedelme nélkül kifecsegni nem szabad. Engedje-meg tehát atyám, hogy nevét mind addig elhallgassam, míg ő maga —“

E' vonakodás még kíváncsibbá tette L—r urat; 's midőn leányát kegyeltjének neve iránt kérdéseivel ostromolni meg nem szünt, Euphemia ezt felelé: „Engedjen papa még három napot: ez idő lefolyása után mindent fölfedezek.“

E' beszélgetés utáni napon a' férjbiztosító-társaság igazgatója compagnonjához ment.

„Jó regelt, édesem!“ — kiáltá L—r ur az ajtón belepőnek.
— Mit gondol ön? mi történt házamnál? fogadni mernék, nem találja-ki!“

„Ha meg nem mondja ön, valóban nem.““

„Leányom szerelmes.“

„Talán a biztosítás következése.““

„Valóban hatalmasan munkálkodik! Alig van egy hónap óta biztosítva, 's már —“

„A szerencse részünkre dolgozik.““

„Még egy illy eset, 's vállalkozatunk milliókra megy.“

Mig a két haszonkémelő így beszélgete, Euphemia belépett, 's a férjbiztosító-társaság igazgatójának látására elpirult.

„Leányom! — mond L—r ur, a szemérmesen piruló hölgyet bemutatva. — Hogy tetszik önnek?“

„Mindenek felett! Fogadni mernék, még nincs 19 éves.““

„Papa — mond Euphemia, hol egyik hol másakra tekintve — én megígérttem, hogy kegyeltemet önnel megismertetem. Most tehát teljesítem — ez az.““

„Lehetséges-e?“ — riadá L—r bámuló csudálkozással.

„Alapszabályaink szerint tisztemben áll iparkodni, — mond a fiatal igazgató ünnepélyesen — hogy a határozott idő lefolyása előtt —““

„Az mind való; de Euphemia! hol 's mikor tanultad ez urat ismerni?“

„Nekem mindent el kell követnem, hogy —““

„Mezei lakunkban láttam először, de csak egy pillanatra; azután minden nap eljött, virágaimat öntözni segített, a parkban sétálgattunk, verseket hozott, albumomba sok szép tárgyat rajzolt; azonban soha sem maradhatott hosszasan: ekkor azt gondolám, a városban gyakrabban 's huzamósb ideig fecseghetünk; ezért sürgettem bejövetelünket“

„Semmit ki nem fecsegni, a' dologhoz —““

„Ej, ej, édes igazgató ur, ön, mint látszik igen járatos az e' félékben!“ — mondá a' hallottakon elámult apa.

„Ujra ismétlem, hogy csak kötelességemnek —““

„Igen, igen; elég az hozzá: leányom szereti önt; vegye-el áldásommal együtt Az 500.000 frank jegypénz már önnel van!“

„Fölséges vállalkozat! — kiált a' fiatal igazgató örömmel, 's Euphemia kezét megragadva — ez tömérdek védenczet szerez nekünk, 's nyerevényünk milliókra megy!““

TARLÓSI BERTA.

KÜLÖNFÉLE.

Majom - palota. Parisnak újabb nevezetességei közt említést méltán érdemel a' növénykertben álló majom-palota. Ez előtt bizonyos kalitka nemű ketreczben ültek a' majmok, mellyben szegény párának nem igen volt több helyök, mint mennyin ide oda mozoghattak, vagy megfordulhattak. E' szerint czelszerűnek látták, ez élénk, örökké mozgó állatok részére egy új épület rakatását, melly valóban szép is lett, és a' növény-kertnek új diszeül szolgál. A' követek kamarájában néhány szónok gáncsolván e' fénypazart, az épületet majompalotának nevezé; oly név, melly csakugyan rajta is száradt. Igaz, hogy az épület nem palota; de az is igaz, hogy sok földi birtokosnak nincs olly csinos laka, minő a' majompalota Parisban. Előresze félkör idomban egy földszurokkal bevont lapter körül nyulék-el, melly felett vas oszlopokon sodrony-fonadékból készült kúpfödel nyugszik. Naponnan e' kúpban szoktak a' majmok játszadozni, éjente pedig és esős vagy hideg időben ketreczeikbe vonulnak, mellyeknek ajtajai a' lapterre nyílnak. E' laptért hasonlag sodrony-fonadék vagy jobban mondva sodrony-sövény fogja körül, a' fonadékot pedig keskeny száraz árok. Az egész tehát egy óriási gömbölyű kalitkához hasonlít, mellybe előlről és két oldalról beláthatni, 's mellyben a' majmok kényőkre ugrálnak. Itt együtt kell őket látni, hogy az embernek fogalma lehessen különfeleségük, többnyire visszataszító idomtalan-ságuk, bámulatos ügyességük, vidorságuk; elenkségükről. Képzeltetlen sebességgel üldözik itt egymást az oszlopokon és sodronysövényen fel egész a' kúptetőig. Itt egy anya ocsmány szülőtjét ápolja; amott egy hollófekete majom egy lelógó kötélén hintázza magát. Itt néhányan egy hosszú farkú majmot, mellyet, úgy látszik, nem igen szívelhetnek, vicsogására keveset ügyelve, farkánál fogva a' földön vonszolnak; mások koldusokként ácsorgnak a' rostely körül mind addig, míg a' nézők, kik százanként állongnak itt folyvást, kenyeret vagy gyümölcsöt vetnek nekik. Megtörténik koronként, hogy egy kettő ketreczébe vonul, de ezek helyett ismét mások, még eddig nem látottak jönnek elő, mellyek különös termetők vagy mozgalmaik által a' nézők figyelmét magukra vonják. Szóval, a' szemnek egy folyvást változó színjáték mutatkozik, melly nem untat, sőt mulattat; 's így könnyen megfoghatni, mért állongnak a' köznép közül némellyek fél napig is a' majom-palota előtt. Vannak többen, kik a' majmokat, mellyek előttök változva jelennek-meg, igen jól ismerik és megkülönböztetik. Az állattanban divatozó műszavakat nem tudják ugyan, hanem az állatoknak egymástóli megkülönböztetésére még is igen bélyegző kifejezésekkel élnek. Távulról nézve, igen phantastikai tekintete van e' nagy gömbölyű kalitkának, mellyben alulról felfelé, és fordítva, annyi különös alak lebeg. Valóban nem másképp' látszik, mint ha meg ugyan annyi szárnyas sárkányok; repülő szörnyek, apró manók üznek egymást. Legsajátosabb forrongás támad azonban délutáni 4 órakor a' fő gyulhelyen, midőn t. i. a' felügyelő megjelenik, őket ketreczeikbe zárandó. Ez órában szoktak t. i. minden vad és szelíd állatot a' seregletből, mellyeket reggeltől ez ideig mindennek szabad nézni, bezárni. Az állatok már szinten tudják, miért jő a' felügyelő, 's némellyek különös mozgások közt szegülnek ellene. Legélénkebb e' forrongás azonban a' majmok között. Mihelyest megjelenik a' felügyelő, sőt már mikor a' közep ajtó nyikorgását hallják, mintha szétfujnák őket. A' csendesebbek és okosabbak egyenesen ketre-

ezeikbe vonulnak; de a' vakmerőbbek lehető magasságig másznak, a' párkány körül futkosnak, sőt a' felügyelővel szembe is szállnak, és fogaikat csattogatják. Azonban, mind inkább ritkulnak, míg végre valamennyin helyökre vonulnak a' nélkül, hogy a' felügyelőnek erőszakhoz kellene nyulni. Ugy látszik, eléglik, ha a' felügyelővel kis ideig ellenkezhetek. Lassanként a' nép is szétoszlik, 's ezzel a' komédiának vége szakad, hogy más nap ujan kezdessék.

Néha az öröm is káros. A' némbéri természetnek szükséges a' fájdalom. Gyakran látjuk, hogy a' legnyomasztóbb testi fájdalom, mint szintén szellemi szorongás után, még szebben fejlenek ki keeseik. Mi több, sokszor történik, hogy keblök vérzik, 's külsejüken az emésztő feregnek legkisebb nyomát sem láthatni. Fájdalom miatt soha, de örömtől annál többször hal meg a' némbér. — Egy fiatal hölgy évek óta szeretett titokban; keblében szünetlen dult azon félelem, hogy apja meg nem egyezend szerelmében. Végre rebegeve kijelenti szíve kíváнатát, 's minthogy tagadó válasza volt készen, a' véletlen megegyezési „igen“ szócska elméjétől 's továbbá életétől is megfosztá.

Furcsaságok szemléje.

Rendez i P i p i s k e.

Motto: „Frohsinn mein Ziel!“

JOH. STRAUSS.

84) Márton ludja. — „Ah teremő Istenem!“ — sopánkodék Zausók asszony — itt Márton ünnepe, 's ludat még nem szereztem asztalomra!“ — „Ej babám! soha se' aggódjék!“ — szőlt az ármányos István diák — hisz' itt van maga lelkem, — nem sokat gondolok én Márton napjával!

85.) Fordítási furcsaság. — X. fűszeráros fíja illy fordítást készít: Rubro vino saepius gaudemus, sed hoc tibi notare debebis, quod album vix apud nos haberi possit. — „Vörös bortul gyakran vigadunk, de azt meg kell jegyezned, hogy fehér suvicskot lehet nálunk kapni“

86) Uj doctorság. — Majszter uram rendeléseket adott kanczellariájában. — „Te pedig — ugymond egyik dikhenczéhez — takarodj e' rojtos csizmákkal ezen urhoz a' vadász kürtnél!“ — 's az asztalra egy látogató kártyát vete, mellyen kíváncsi ezeket olvashatá:

Joan. Nep. Schnupfenthaler

J. U. Doctor.

Félóra mulva fűtűrésze jött haza csizma-candidatusunk, 's hivatalosan jelenté, hogy a' ju-doctor urnak hire hamva sincs többé.

87) Rövid válasz. — Paulinát megkérte bácsikája, de ő csak illy rövid választ adott neki: „Igen nagyra becsülöm uram bátyám bizodalmat de en magamnak tantja lenni nem akarok!“

88) Jó ötlet. — Bizonyos vándor színésztársaság sugója gyakran fölöntögetett a' garatra, 's egykor a' játék alatt puha ülésében szépen elszenderedvén, legnagyobb zavarba hozá a' színészeket. Egyik közülök fölhalálá magát, 's publicumhoz fordulván ekképp' mentegetődzék: „ha a' sugó pas-sol, én nem játszhatom“ — 's ezzel, igazgatójának jelentést teendő, a' nézők tapsai között lelépett.

EMLEKMONDÁS.

B á t o r i t á s .

Hogy ha most szenvedsz, azután nem úgy lesz.

Nem dörög mindig az eget haragja,

'S a' setét szélvész ragyogó derülés

Szokta követni.

Légy erős szívű, mikor elboritnak

A' bal inségek, 's vonogasd-fel önként

A' vitorlákat, ha kegyes szelekkel

Nagyra dagadnak.

VERSEGHY.

Közös érzelem. — Közös a' szerelem, a' vad is érzi tüzét.

CZUCZOR.

Szükséges fortélyok. — Az életbölcességének is vannak fortélyai, mellyek az élet terhét könnyebbitik, társalkodásunknak alapulást szereznek, és állásunk megtartására nemcsak szükségesek, de néha elkerülhetlenek is.

B. JÓSIKA M.

Szives vendég. Ha az ember leányt kér és nem pénzt, mindenhol szivesen látják.

Tőrekvés. — Az igaz igyekezet első kezdete a' szebb tökélyességnek.

KISFALUDY KÁROLY után K. H. K. J.

Szórejtvény.

Egy tag; egész könyvben lehet őt számítva találni

Viasza felé, hosszán, féjrfi nevét jegyezi.

BELLAÁGH JÓZSEF.

Előbbi rejtvény: párducz.

Figyelmeztetés. — Ez évnek utolsó hónapja feltűnván, e folyóirat mind távolabb lakó mind budapesti t. cz. pártfogóit tisztelettel figyelmeztetjük, hogy lapjaink jövő 1839-ik évi számainra az előfizetés általánosan megnyitott. Minél fogva kérjük a' t. pártfogókat, méltóztassanak akár postán, akár Pesten a' kiadó hivatalban folyóiratunkra már most megtenni az előfizetést, nehogy elkésven a' rendelés, minthogy részint a' borítékok nyomtatása hamar meg nem eshetik, részint a' szerkesztőnek nem adatnak tudtára azonnal az elkészült rendelések, a' t. előfizetők félbenszakasztva 's o' ajtásuk ellen későbbén kapják új évi lapjaikat. — Jövő évi lapjaink valamint eddigi atalkokban és diszokban maradnak meg, úgy eddigi szerkesztők szilárd elveit is viselve folyvást finom velin papiroszon, 's a' szokott képekkel jelennek meg. — Az előfizetési díj félévre p o s t á n 6 ft. — helyben boríték nélkül 5 ft. — borítékkal 5 ft. 24 kr. ezüst pénzben.

Szerkezi Mátray Gábor, halpiazon alul, a' Duna partján. 114. szám alatt.

Nyomt. Trattner-Károlyi, uri utsza 612.